

**NORSKE
LAKSEELVER**

Organisasjon for fiskerettshavere i
lakse- og sjøørretførende vassdrag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland
N-0135 Oslo
Kontoradresse: Schweigaardsgate 34 C, Oslo
Telefon: 2205 4870/ 45 02 16 37
E-post: post@lakseelver.no
Org nr: 971281693
Bankgiro: 8101 05 37886
Internett: www.lakseelver.no

Fiskeri-og Kystdepartementet
Postboks 8118 Dep,
0032 Oslo

deres ref; 200601881-/CGR

vår ref;

Oslo; 13.04.2011

Høringsuttalelse vedr. Forslag til særskilte tiltak for akvakulturrelatert verksemd i Hardangerfjorden

Vi viser til deres høringsbrev vedrørende forskriftsutkast i denne saken, og har innspill knyttet til flere av forslagets paragrafer:

§ 1. Formål

Utgangspunktet for forslaget er at oppdrettsvirksomheten i Hardangerfjorden bryter med regjeringens miljømål for en bærekraftig havbruksnæring, på regionsnivå (Hardangerfjorden). Formålet med en regional forskrift må derfor være å gjøre oppdrettsindustrien bærekraftig i denne regionen. Dette må komme klart fram av ordlyden i § 1. Den foreslåtte ordlyden i denne paragrafen er vag, og det kan virke som om formålet er få næringen inn på et spor som vil resulterer i bærekraft på sikt. Dette holder ikke. Forskriften gjelder et biomassetak i Hardangerfjorden, og da må man være sikker på at det er mulig å drive bærekraftig innenfor det biomassetaket som settes. Vi foreslår derfor følgende tekst for § 1:

§ 1. Formål

Formålet med forskrifta er å sikre at den totale produksjonen av laks, aure og regnbogeaure i Hardangerfjorden ikkje overstig tolegrensa til fjorden, medrekna forhold knytt til fiskehelse, omsynet til ville bestandar av laksefisk og det langsiktige grunnlaget for akvakulturnæringa.

Manglende faglige vurderinger

Med bakgrunn i den foreslåtte formålsteksten må det føres faglig argumentasjon både for tålegrensen til Hardangerfjorden, og for det biomassetaket som foreslås. I høringsbrevet er det ikke argumentert med faglige vurderinger som sannsynliggjør at Hardangerfjordsystemet (oppdrettsfisk, villfisk og andre komponenter) i all overskuelig framtid, vil leve godt med miljøpåvirkningene fra en oppdrettsproduksjon på 50.000 tonn. Tilgjengelig faglig kunnskap tilsier derimot at 50.000 tonn er uakseptabelt. I det første høringsbrevet for en særskilt

Hardangerfjordforskrift, av 18. august 2009, ble det redegjort for forholdene i Hardangerfjorden. Det ble fastslått at Hardangerfjorden da hadde en utnyttet kapasitet på drøyt 48.000 tonn oppdrettsfisk. Situasjonen for ville bestander av laks og sjøørret ble beskrevet som alvorlig, og det ble argumentert med at det nettopp var et produksjonsvolum som i 2008 kulminerte på 48.000 tonn, som brakte Hardangerfjorden i en økologisk krisesituasjon.

At man i det opprinnelige forslaget argumenterte for en kapasitetsbegrensning, samtidig som man foreslo muligheter til en reell kapasitetsøkning på 4 % (fra 48.000 til 50.000 tonn), syntes uforvarlig den gang (i 2009). At man nå, halvannet år senere, fremdeles ønsker et kapasitetstak på 50.000 tonn, vitner om manglende problemforståelse. Rømmingsproblemet er like stort som for halvannet år siden. Lusenivåene høsten 2010 var høyere enn i 2009, og resistensproblemene ble gradvis forverret utover i 2010 (ref Mattilsynets luserapporter for 2010). Krisen har blitt verre, og allikevel ønsker man å sette taket høyere enn de samme 48.000 tonn som resulterte i krisen.

Høyden på biomassetaket

Når det gjelder rammene for biomassetaket, er det viktig at dette ikke forskutterer en bedret miljøtilstand, slik høringsbrevets avsluttende avsnitt tyder på. Biomassetaket må settes slik at det er akseptabelt for Hardangerfjorden slik næringen driver i dag. Man kan ikke forutsette at biomassetaket fører til bærekraftig produksjon kun sammen med andre tiltak. Basert på historisk utvikling av lakselusnivåer, resistenssituasjon, rømmingstall og innslag av rømt oppdrettsfisk i elvene, er det ingenting som tyder på at vi står foran en snarlig reduksjon av disse problemene. Norske Lakseelver foreslår derfor tre tiltak i forbindelse med fastsetting av et bærekraftig biomassetak:

1. Fiskeri- og kystdepartementet må nedsette en uavhengig komité som skal ha én oppgave: Komme med et faglig begrunnet forslag til biomassetak i Hardangerfjorden, forutsatt at miljøbelastningen (i videste forstand) per produsert tonn forblir uendret. Fristen til denne komiteen må være kort.
2. Differansen mellom det faglig funderte biomassetaket og det nåværende forslaget på 50.000 tonn, blir tillat som produksjonsvolum i lukkede anlegg for eksisterende konsesjonshavere. Disse må, i prosjekteringsfasen, dokumentere planer for 0-utslipp av både lus og oppdrettsfisk.
3. Det fastsatte biomassetaket skal revideres etter to produksjonssyklus (anslagsvis 36 md). Dersom Hardangerfjordens miljøtilstand, medregnet forhold knyttet til fiskehelse og hensynet til ville bestander, tilsier endring av biomassetaket kan dette vurderes. Det skal samtidig vurderes om lukkede anlegg har det forutsatte 0-utslipp av lus og fisk, og taket på produksjon i lukkede anlegg skal revurderes i tråd med dette.

§6

Når det gjelder § 6 mener Norske Lakseelver at forslagene om skjerming av 3 konsesjoner som kan utnyttes fullt og 25 % utnyttelse av f.o.m. konsesjon nr 4 må revurderes.

For det første er det ikke sikkert at et faglig fundert biomassetak gir rom for det antall skjermede konsesjoner som paragrafen omhandler. For det andre mener vi det er uheldig at forslaget begrunnes i en beskyttelse av de minste aktørene, med liten fleksibilitet i driften. Ut i fra hensyn til ville bestander av laks og sjøørret er det etter all sannsynlighet ikke likegyldig hvordan produksjonen fordeles, innenfor et gitt biomassetak. Ikke minst med tanke på lakselussituasjonen, regner vi med at det ville vært en fordel med større, men færre selskaper, med en fleksibilitet til å tåle lange brakkleggingsperioder.

Man kan like det eller ikke, men alle tegn i tiden tyder på at tiden for de minste oppdretterne er over, hvilket også reflekteres i Arealutvalgets rapport. Da er det neppe korrekt at en forskrift som opprettes for å få næringen bærekraftig i en region, formuleres for å ta hensyn til små og lite fleksible produsenter.

Forutsigbare betingelser for oppdrettsnæringen

Arealutvalgets forslag til tiltak for en bærekraftig arealbruk er ute på høring, og det er ennå ikke vedtatt forskrifter som bygger på de foreslåtte tiltakene i denne. Med tanke på å sikre oppdrettsnæringen forutsigbare framtidsbetingelser er det imidlertid viktig å ta Arealutvalgets forslag med i vurderingen av Hardangerfjordforskriften.

Arealutvalget har blant annet foreslått 3 handlingsregler knyttet til uakseptabel miljøpåvirkning:

- Handlingsregel for regional justering av MTB og adgang til miljøbetiget flytting
- Handlingsregel for å redusere lusepress på villaks og sjøørret
- Handlingsregel for å sikre villaks mot genetisk påvirkning fra rømt laks

Det er stort behov for tiltak knyttet til de problemene handlingsreglene omhandler. Det bør derfor forventes at slike regler vil måtte vedtas, i en form som ligger tett opptil Arealutvalgets forslag. Likeledes må man kunne forvente at arealutvalgets forslag til opprettelse av produksjonssoner og tilhørende utsettssoner blir fulgt opp. Forskriften for Hardangerfjorden må derfor utformes med dette i tankene, så det ikke vil oppstå konflikter mellom forskrifter som vedtas nå, og forskrifter som vedtas etter behandlingen av Arealutvalgets rapport. Ikke minst gjelder dette ønsket i Hardangerfjordforskriften om å ivareta de minste aktørene. Det er en reell mulighet for at de minste oppdretterne rammes hardt av de tiltak som Arealutvalget foreslår. Hensynet til vill laksefisk må imidlertid veies tyngre.

Med vennlig hilsen

Torfinn Evensen (sign)
Daglig leder
Norske lakseelver

Erik Sterud
prosjektleder
Norske Lakseelver